

Datum: 25 augustus 2025
Referentie: PRZ 004-2025
Onderwerp: Advies Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2025 – 2028

Gemeente Zevenaar
T.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Geacht college,

Op 18 augustus 2025 verzocht u ons (via mail van behandelend ambtenaar Julia Koeman), advies uit te brengen over het Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2025-2028. Dit advies, vastgesteld in onze vergadering van 25 augustus 2025, vindt u hierbij. Uw reactie erop zien wij graag tegemoet!

1. Over de totstandkoming van dit advies

Een werkgroep van de Participatieraad Zevenaar (PRZ) heeft over concepten van het uitvoeringsplan sociaal domein uitvoerig en gedetailleerd gesproken met de behandelend ambtenaar, Julia Koeman, en haar collega's. De PRZ ziet dat deze gesprekken hebben geleid tot aanpassingen in de documenten, die de leesbaarheid en concreetheid hebben vergroot. We zien dat suggesties zijn overgenomen, en soms ook niet, maar altijd beargumenteerd. Het voert te ver om daar hier gedetailleerd verslag van te doen. De PRZ spreekt graag haar waardering uit voor de openheid waarmee informatie is verstrekt, vragen zijn beantwoord en toelichting is gegeven. Het maakt het ons mogelijk om ons in dit advies op de hoofdlijnen te concentreren. Daarvoor gebruiken we de vaste punten waarop wij in onze advisering altijd letten.

2. Dragen de plannen, het beleid en de uitvoering eraan bij dat iedereen in de gemeente Zevenaar kan meedoen?

Overweging: we willen dat iedereen in de gemeente Zevenaar kan meedoen in de samenleving op de manier die hem of haar voor ogen staat en die bij hem of haar past. En we zien ook dat de gemeentelijke overheid dat graag zo wil. In de tekst van het uitvoeringsplan gaat het nogal eens over specifieke groepen in de Zevenaarse samenleving, die extra aandacht krijgen. Deels is dat nodig en deels ook onvermijdelijk, omdat dat voortkomt uit wettelijke verplichtingen of landelijke afspraken. Maar daardoor sneeuwt een beetje onder, dat het sociaal domein ons *allemaal* raakt en dat het belangrijk is dat *iedereen* mee kan doen – of je nou tot een specifieke groep behoort of niet.

Advies a: zet die overkoepelende, inclusieve ambitie nog eens extra aan in de inleiding van het uitvoeringsplan en kom daar bij de uitwerking in diverse bouwstenen op terug: hoe raakt dit *ons allen*?!

3. Zijn de inwoners gevraagd om mee te doen bij het bedenken van de plannen, het beleid en/of de uitvoering?

Overweging: uitvoering in het sociaal domein drijft voor een belangrijk deel op de kracht van lokale gemeenschappen. Terecht, want dat kan verbindend werken. Tussen burgers onderling, tussen burgers en professionals en tussen burgers en overheid. Die gemeenschapskracht drijft op haar beurt

op betrokkenheid van burgers, jong en oud. Daarom is het heel belangrijk om (groepen) burgers te betrekken bij het vormgeven van beleid en uitvoering.

Tegelijk stellen we vast dat bijvoorbeeld ouderen en jongeren niet of zeer beperkt bij de totstandkoming van het uitvoeringsplan betrokken zijn geweest. Dat is jammer, want het vinden-binden-boeien van ouderen en jongeren draagt ertoe bij dat hun behoeften én problemen beter over het voetlicht worden gebracht.

Advies b: investeer meer menskracht en middelen in het betrekken van (doel)groepen burgers bij de uitvoering, zodat zij een stem krijgen en de gemeenschapskracht wordt versterkt en gemobiliseerd. Extra aandacht vragen wij voor de betrokkenheid van jongeren. U schrijft, in de komende jaren te willen verkennen hoe u jongerenparticipatie beter kan vormgeven. Graag denkt de PRZ daarin met u mee, bijvoorbeeld in de vorm van een gevraagd advies.

4. Zijn de plannen en het beleid uitvoerbaar? Is dat gevraagd aan de uitvoerders ervan?

Overweging: voor zover wij kunnen zien zijn bij de totstandkoming van dit plan vooral beleidsmakers betrokken geweest. Dat zegt natuurlijk niet alles over de uitvoerbaarheid ervan. Wel maakt de PRZ, als het om uitvoerbaarheid gaat, zich zorgen over de Kritieke Prestatie-indicatoren (KPI's), de financiën en de vormgeving van monitoring en opvolging.

Advies c: voorzie de beoogde resultaten zoveel mogelijk van controleerbare KPI's. Controleerbaar wil zeggen: gekwantificeerd in aantallen of percentages óf kwalitatief verifieerbaar gemaakt.

Overweging: de middelen die in het sociaal domein omgaan zijn voor een belangrijk deel te zien als investeringen in het versterken van de sociale basis, in de verwachting dat daarvan een preventieve werking uitgaat. Zo'n investeringsbenadering is des te meer nodig om ondanks de schaarste aan personele en financiële middelen in combinatie met de toenemende vergrijzing en het dito beroep op jeugdhulp toch tenminste de wettelijke taken én de eigen lokale ambities waar te maken. En *normaliseren* kan volgens de PRZ geen doel op zich zijn, maar alleen een middel om een meer inclusieve en veerkrachtige samenleving te worden.

Advies d: Neem daarom een overzicht op van de investeringen die de gemeente doet, de kwantitatief en kwalitatief verifieerbare doelstellingen die u daarmee wilt realiseren én een korte analyse van wat er nodig is om die investeringen te laten renderen: wat betekent dat voor houding en gedrag van bestuur, beleidsmedewerkers, uitvoerders en burgers?

Advies e: In dit perspectief mogen de monitoring en opvolging nog zwaarder worden aangezet: hoe worden gemeentelijke partners erbij betrokken? Wordt het een gemeentelijke of een gezamenlijke activiteit? Hoe kunnen we de activerende werking van monitoring en opvolging vergroten?

Advies f: breng het data verzamelen en analyseren verder door over de opbrengsten duidingsgesprekken te organiseren met beroepskrachten en burgers.

Advies g: uit benchmarks blijkt dat de gemeente Zevenaar op onderdelen anders scoort dan vergelijkbare gemeenten. Maar niet, waarom dat dan zo is. Zo'n analyse kan echter de richting wijzen naar een oplossing. Geef die analyse daarom weer in het uitvoeringsplan.

Overweging: goede en makkelijk beschikbare informatie werkt preventief en afschalend. Waarmee kan ik waar en wanneer terecht? Waar moet ik zijn vóór ik bij de gemeente aanklop? Advies h: Investeer daarom in accurate en makkelijk toegankelijke informatievoorziening (een sociale kaart).

Overweging: een sterk lokaal team heeft een grote rol in de uitvoering. De PRZ is daarom benieuwd naar de dwarsverbanden die zullen worden aangebracht tussen het uitvoeringsplan en het sterke lokale team.

Advies i: benader de inrichting van een sterk lokaal team daarom niet alleen als organisatorisch en financieel vraagstuk, maar vooral ook als een inhoudelijke opgave. Hoe moet een sterk lokaal team zijn ingericht en aangehaakt bij de gemeentelijke organisatie, het veld en de burgers? Wat moeten medewerkers kennen, kunnen en doen? Hoe willen we het team politiek en ambtelijk aansturen? Dit

alles met als doel om de inhoud van de visie én het uitvoeringsplan sociaal domein te helpen realiseren. De PRZ zal over het sterke lokale team graag gevraagd adviseren.

Overweging: veel voorbereiding en uitvoering in het sociaal domein gebeurt op regionaal niveau. Het belang van regionale verbanden wordt ook regelmatig benoemd in het uitvoeringsplan. Tegelijk zien we dat voor de gemiddelde burger die regionale verbanden onzichtbaar of onnavolgbaar zijn.

Advies j: graag gaan we met u in gesprek over deze regionalisering, de betekenis ervan voor burgers en gemeente, de vormgeving van burgerparticipatie etc. We benaderen u hierover apart met een concreet voorstel.

Advies k: benoem overigens in een bijlage van het uitvoeringsplan in welke regionale verbanden Zevenaar deelneemt en vanuit welke rol (als trekker, lid, etc.)

5. Is alles begrijpelijk opgeschreven?

Overweging: als het goed is merken burgers in hun dagelijks leven dát en hóe plannen worden uitgevoerd, doordat er geld, tijd en aandacht voor beschikbaar komt. Daarom vindt de PRZ het belangrijk dat niet alleen beleid, maar ook uitvoering begrijpelijk wordt opgeschreven. Dat is niet gemakkelijk, want het gaat al snel over doelstellingen, indicatoren, wettelijke kaders et cetera.

Advies l: maak een makkelijk leesbare versie op B1-niveau en laat AI daarbij helpen.

Advies m: geef de makkelijk leesbare versie meer status door die *tegelijk* met de "originele" versie aan de PRZ en aan de beslissers voor te leggen. We begrijpen dat besluiten worden genomen over en op basis van de "originele" versie. Maar de vertaling ervan in makkelijk leesbare taal ligt dan ook meteen als gelijkwaardig stuk en niet als bijzaak op tafel.

6. Tot slot

De Participatieraad Zevenaar vertrouwt erop met dit advies en de voorbereiding ervan (in goed contact met de medewerkers van de gemeente) iets te hebben bijgedragen aan het bouwen van een stevig fundament. Namelijk een sociaal domein dat preventief, stabiel en toekomstgericht werkt en méér doet dan brandjes blussen en noodverbanden aanleggen. Voor zover dit uitvoeringsplan nóg concreter wordt gemaakt in verordeningen, beleidsregels en dergelijke, wordt de PRZ daar graag bij betrokken.

Met vriendelijke groet,
Namens de Participatieraad,

Gert van der Kolk
Voorzitter

Rik Kors
Secretaris